

Vyplněný test s vyřešeným úkolem prosím neposílejte do schránky v systému fakulty, ale zásadně jen na moji pracovní adresu syrovatk@fm.vse.cz. Systém fakulty nepoužívám a do schránky se nedostanu! Jako předmět prosím uveďte TEST BRNO.

TEST

V testu prosím označte tvrzení, které je podle Vás správné.

1. Program udržitelného rozvoje

- a) usiluje o naplnění lidských potřeb, aniž by se snížil potenciál naplnění potřeb příštích generací;
- b) je aktivitou nadnárodních nevládních ekologických organizací, které se snaží přesvědčit lidstvo o přijatelnosti dobrovolné chudoby;
- c) je aktivitou vyspělých států světa, jež se dohodly na vytváření podmínek, které by umožnily chudým státům dosáhnout vysoké životní úrovně.

2. Udržitelný rozvoj není podmíněn

- a) soustavným růstem hrubého domácího produktu;
- b) rovností příležitostí pro každého;
- c) odmítnutím válečných konfliktů a terorizmu.

3. Oteplení klimatu po konci poslední doby ledové (střední doba kamenná – mezolit)

- a) vedlo ke zvýšení nabídky potravy a tedy ke zvýšení kvality života;
- b) vedlo k ústupu velkých savců (mamutů, sobů aj.) na sever a následně k nutnosti hledání nové potravní strategie;
- c) nemělo zásadní význam.

4. Ekologická stabilita je

- a) schopnost ekosystému odolávat vnějším vlivům; je dokladem provázanosti jednotlivých článků systému a jejich funkcí;
- b) dlouhodobě stabilní funkce ekologických zařízení (např. čistírny odpadních vod); je dokladem jeho nezávislosti zařízení na vnějším prostředí;
- c) čistě teoretický pojem, používaný pro matematické modelování procesů v biosféře.

5. Člověk jako geologický činitel mění tvář krajin a negativně ovlivňuje ekologické funkce prakticky celé planety.

- a) Tento proces začal s počátkem industriální éry, kdy člověk získal dostatečně účinné technologie.
- b) Tento proces byl započat již v neolitu v rámci zemědělské činnosti;
- c) Tento proces nabyl na významu až po objevení Ameriky – do té doby byl zcela zanedbatelný.

6. Současné změny klimatu a narůstající výskyt extrémních povětrnostních jevů jsou přičítány skleníkovému jevu, vyvolanému zvyšováním obsahu CO₂ v atmosféře Země;

- a) doklady o jiném vlivu neexistují;
- b) na změnách klimatu a narůstajícím výskytu extrémních povětrnostních jevů se podílí i omezení chladicí funkce rostlinného pokryvu;
- c) změny klimatu a narůstající výskyt extrémních povětrnostních jevů jsou přirozeným procesem, v němž se vliv civilizace zásadně neuplatňuje.

7. Počátky současné civilizace v neolitu jsou spojeny se vznikem zemědělství. Skutečné „odstartování dějin“ souvisí

- a) se vznikem soukromého vlastnictví a následným rozvrstvením (stratifikací) společnosti;
- b) s objevením netušených možností a výhod válečnického umění, které dosud dějinám dominuje, neustále se rozvíjí a stimuluje zejména technologický rozvoj;
- c) s náhlým nadbytkem potravy ze zemědělské nadprodukce, který umožnil mimořádně prudký rozvoj umění, věd a kvality života obecně.

8. Nejstarší doklady neolitických zemědělských sídlišť pocházejí přibližně z

- a) 14. až 13. tisíciletí př.n.l.
- b) období asi 80 – 70 tisíc let př.n.l.
- c) asi 6 tisíc let př.n.l.

9. Povaha člověka je

- a) jen odrazem jeho geneticky zakódované přirozenosti, jejíž významnými rysy jsou individualismus a agresivita;
- b) je částečně dána geneticky, významně však také závisí na výchově v rodině a na celkovém působení společnosti;
- c) je pouhým odrazem vzdělání; jedinec je geneticky vybaven tak, aby se zcela přirozeně adaptoval k získání pro sebe co nejvýhodnějšího postavení v dané společnosti.

10. První lidé uspěli v konkurenci s dravci

- a) výhradně díky své schopnosti vyrábět účinné kamenné nástroje;
- b) díky vrozené agresivitě, již člověk uplatňuje v různých životních situacích dodnes;
- c) jako sociální skupina spoluprací, aktivním vyhledáním a zpracováním zdroje potravy a společnou obranou.

11. Termín deprivant označuje člověka, který

- a) z psychologických, biologických či sociokulturních důvodů nedosáhl lidské normality, případně o ni přišel;
- b) se díky své výchově dobrovolně vzdal svého soukromého vlastnictví ve prospěch dobročinnosti;
- c) se vyznačuje důsledným odmítáním moci, majetku a manipulace jinými lidmi.

12. Deprivantství se

- a) může přenášet z generace na generaci;
- b) nemůže přenášet z generace na generaci, nemá genetický základ;
- c) neexistují odborné studie, které by přenos deprivantství do dalších generací potvrdily.

13. Paradigma je myšlenkový základ, konceptuální rámec pohledu na svět a na společnost; paradigmatata se během vývoje civilizace měnila, některé rysy však od pravěku přetrvávají. Je to, mimo jiné

- a) jednostranně utilitární přístup ke krajině, který má kořeny v neolitu;
- b) všeobecné přesvědčení, že zájmy společnosti stojí nad zájmy jedince;
- c) všeobecný sklon k vedení válek.

14. Vysoká kvalita života je podmíněna udržitelností rozvoje společnosti. Nepravdivé je tvrzení:

- a) Za zvýšení kvality života části společnosti nelze považovat vývoj, vedoucí ke snížení kvality života její zbývající části či jsou-li v důsledcích omezeny budoucí možnosti udržitelného rozvoje celé společnosti.
- b) Ukazatele kvality života jednotlivce jsou zároveň ukazateli kvality života společnosti. Zdravá společnost má zájem na zachování vysoké kvality života všech zúčastněných. Vnímání kvality života má biologické, kulturní, společenské, ekonomické a jiné kořeny.
- c) Vysoká kvalita života je podmíněna udržitelností rozvoje, je-li udržitelný rozvoj chápán jako proces současného růstu ekonomického.

15. Protipovodňová ochrana je problém současnosti. Jejím nejúčinnějším řešením je

- a) co nejrychlejší odvedení vody z krajiny, jež tkví v napřímení a vybetonování vodotečí;

- b) promyšlená výstavba přehrad na řekách;
- c) podpora akumulací a retenčních schopností krajiny, jež tkví i v soustavném omezování odtoku vody z krajiny.

16. Mezi základní principy udržitelného rozvoje nepatří

- a) propojení základních oblastí života - ekonomické, sociální a ekologické;
- b) předběžná opatření;
- c) dojem, že člověk jako jediná inteligentní bytost může planetu Zemi využívat bez omezení.

17. Člověk jako jediná myslící bytost se sice vyvinul evolucí, jeho schopnost inovovat a přizpůsobovat okolní prostředí svým potřebám

- a) je však zcela vyřazuje z evolučního procesu;
- b) zůstává součástí evolučního vývoje, který samozřejmě na projevy lidské inteligence reaguje;
- c) nikterak nezasahuje do probíhajícího vývoje.

18. Retenčně evapotranspirační jednotka (RETU) je

- a) nový koncept přístupu ke krajině, usilující o plošné zajištění chladicí funkce soustavy půda – vegetace – atmosféra;
- b) moderní elektrické zařízení pro letní chlazení ulic měst;
- c) jednotka schopnosti půdy zadržet a následně pasivně odpařit vodu.

19. Barva lesů je tmavá,

- a) stromy proto pohlcují teplo a přispívají tak k oteplování klimatu;
- b) stromy prostředí neohřívají, neboť díky fotosyntéze vytvářejí zásoby energie;
- c) stromy teplo aktivní transpirací ukládají do vodní páry.

Úkol:

Na základě znalosti problematiky deprivantství (příčiny, přenos z generace na generaci, projevy atd.) se zde (na následující stránce) pokuste stručně formulovat návrh způsobu zastavení tak zvané spirály deprivantství. Ta, jak víte, podle některých teorií provází vývoj civilizace již od neolitu. Předpokládám, že svůj návrh budete prezentovat velmi stručně, za podrobnější vysvětlení Vás však trestat nebudu, naopak.

Oldřich Syrovátka